

Asia: VN/5492/2024

Valtioneuvoston asetus rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä sekä tehtävissä edellytettävistä koulutuksista

1 Luku Yleiset säännökset

Kommentit pykään 1 Soveltamisala

Pitäisikö perustelumuistion asemaa korostaa tai edes mainita jotenkin, koska iso osa yksityiskohtaisista teknisistä määritteistä löytyy siitä. Tavallinen kansalainen ei edes osaa etsiä koko asiakirjaa, mikä on kuitenkin rakentamisalan ja lain tulkinnan nykykäytännön mukaan erittäin oleellinen asiakirja. Asetuksen pykälät ovat erittäin yleisluontoisia, niin niiden perusteella on ihan mahdotonta useinkaan määrittää jotakin vaativuusluokkaa oikein.

2 Luku Rakennussuunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 2

Vähäistä suunnittelutehtävää voisi täsmentää. Jatkossa varmaankin kaikki luvasta vapautettavat alle 30m² rakennukset ja alle 50m² katokset pitäisi voida tulkita vähäisiksi, koska sellaisia voi jatkossa rakentaa vapaasti, niin miksi sitten luvalla rakennettaessa ne vaatisivat suunnittelulta jotakin erityistä. Vähäinen suunnittelukohde on luvasta vapautettu kohde.

Suojeluarvot voisi nostaa asetuksen tasolle, nyt ne mainitaan vain perustelumuistiossa.

Yleensäkin toivotaan täsmällisiä määritteitä luokkarajoille, jotta ei tule tulkintahajontaa eri kuntien välille.

5 § Erityisesti erittäin vaativassa rakennussuunnittelutehtävässä "3) suunnittelu edellyttää vaativien suunnittelu-, laskenta- ja mitoitusmenetelmien käyttöä" Tuossa sanan "suunnittelu" voisi korvata sanalla rakennussuunnittelu, ettei ajatus harhaudu minkään muun alan laskentaan ja vaatimaan sitä kautta rakennussuunnitteluun korkeampaa tasoa.

Suunnittelutehtävän vaativuuksien selkeämpi taulukointi kerroksittain ja pinta-aloittain, jotta tulkinta helpottuu. Tulisi selkeämmin avata erityiset vaatimukset, vähäisessä määrin yms.

epämääräiset määritteet. Tulkinnan hankaluus aiheuttaa alalle tarpeen määrittää lain tavoitteista omat tulkintansa.

3 Luku Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 3

Vähäistä suunnittelutehtävää täytyy täsmentää. Jatkossa varmaankin kaikki luvasta vapautettavat alle 30m² rakennukset ja alle 50m² katokset pitäisi voida tulkita vähäisiksi, koska sellaisia voi jatkossa lain mukaan rakentaa vapaasti, niin miksi sitten luvalla rakennettaessa ne vaatisivat suunnittelulta jotakin erityistä. Vähäinen suunnittelukohde on luvasta vapautettu kohde. Toisaalta 50m² katos voi olla väärin rakennettuna hyvinkin epästabiili ja voi kaatua helposti kuormitettuna. Alla saattaa olla ihmisiä tai omaisuutta, jolloin turvallisuus vaarantuu, mikäli esimerkiksi jää tonniin lumikuorman alle.

Tässä luvussa toivotaan myös täsmällisempiä ilmaisuja luokkarajoihin. Työnjohtajille on määritelty selkeitä neliörajoja, niin myös täällä osiossa voisi olla neliö-, jänneväli- tai korkeusrajoja jo asetustasolla. Perustelumuiustiossa on mainittu tavanomaiseen rakennesuunnitteluun enintään 6m jänneväli- raja. Tämä pitäisi muuttaa siten kuin se on YM ohjeessa tällä hetkellä; "Käytettäessä esivalmisteisia rakenneosia, joiden suunnittelijalla on ollut tehtävän

edellyttämä pätevyys, jänneväli voi olla suurempi kuin kuusi metriä, kuitenkin enintään

10 metriä" Tässäkin voisi pohtia, että onko tuo 10m:kin tarpeettoman pieni, esim ihan tavanomaisessa pientalossa voi olla vaikkapa 12m ristikot ja se ei ole yhtään hankalampi suunnitella kuin 10m jännevälin talokaan.

Eri luokissa puhutaan korkeista, erittäin korkeista ja poikkeuksellisen korkeista teknisistä vaatimuksista. Näille on saatava selkeät rajat, jotta jokainen kunta ei tulkitse asiaa omalla tavallaan. Rajoihin löytyy hyviä esimerkkejä TOPTEN tulkintakorteista. Vähintäänkin jos rajoja ei ole asetustasolla, niin perustelumuiustioon pitää saada lisää täsmennystä ja esimerkkejä.

Erittäin vaativaan asti on jänneväli mainittu perustelumuiustiossa, mutta ilmeisesti pelkästään mikään jänneväli ei sitten tekisi suunnittelusta poikkeuksellisen vaativaa. Tähänkin olisi hyvä saada joku numeerinen arvo, vaikkapa luokkaa 35-40m tai sitten vielä tarkentaa asiaa materiaalikohtaisesti, milloin suunnittelu muuttuu poikkeukselliseksi. Jänneväli toimii aika hyvin raja-arvona ja on paljon täsmällisempi kuin "erittäin suuri". Korkeuteen on kuitenkin annettu tuo 16 kerrosta.

10§ suunnittelu edellyttää "vaativien" pitäisikö sana korvata "erittäin vaativien" ja 11§ vastaava kohta korvata "poikkeuksellisen vaativien". Jotenkin erikoista, että alemman luokan asia edellyttää ylempään luokan vaativuutta.

4 Luku Pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 4

14§ suunnittelu edellyttää "vaativien" pitäisikö sana korvata "erittäin vaativien" ja 15§ 3) vastaava kohta korvata "poikkeuksellisen vaativien". Jotenkin erikoista, että alemman luokan asia edellyttää ylemmän luokan vaativuutta.

Tännekin kaipaisi täsmällisempää määrittelyä ja esimerkkejä, jotta erot luokkien välillä olisi selviä.

Tässä luvussa viitataan vain rakennuksen pohjarakenteisiin, mutta pohjarakentamista voi olla muunlaistakin, mm suuret kaivannot (paikallinen sortuma tai pohjaveden aleneminen alueella) tai muut maisemaan- ja maanrakennukseen liittyvät asiat, kuten suuret täyttöalueet, jotka huonosti suunniteltuina voivat aiheuttaa ongelmia esimerkiksi olemassa olevalle rakennuskannalle siinä ympäristössä.

5 Luku Ilmanvaihdon suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 5

19§ suunnittelu edellyttää "vaativien" pitäisikö sana korvata "erittäin vaativien" ja 20§ 2) vastaava kohta korvata "poikkeuksellisen vaativien". Jotenkin erikoista, että alemman luokan asia edellyttää ylemmän luokan vaativuutta.

Tännekin kaipaisi täsmällisempää määrittelyä ja esimerkkejä, jotta erot luokkien välillä olisi selviä.

6 Luku Kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 6

24§ suunnittelu edellyttää "vaativien" pitäisikö sana korvata "erittäin vaativien" ja 25§ 3) vastaava kohta korvata "poikkeuksellisen vaativien". Jotenkin erikoista, että alemman luokan asia edellyttää ylemmän luokan vaativuutta.

Tännekin kaipaisi täsmällisempää määrittelyä ja esimerkkejä, jotta erot luokkien välillä olisi selviä.

7 Luku Rakennusfysikaalisten suunnittelutehtävien ja kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 7

26§ 3) suunnittelu edellyttää "vaativien" pitäisikö sana korvata "erittäin vaativien" ja 29§ 3) vastaava kohta korvata "poikkeuksellisen vaativien". Jotenkin erikoista, että alemman luokan asia edellyttää ylemmän luokan vaativuutta.

Tännekin kaipaisi täsmällisempää määrittelyä ja esimerkkejä, jotta erot luokkien välillä olisi selviä.

8 Luku Akustiikan suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 8

Tännekin kaipaisi täsmällisempää määrittelyä ja esimerkkejä, jotta erot luokkien välillä olisi selviä.

9 Luku Maisemarakentamisen suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 9

Tännekin kaipaisi täsmällisempää määrittelyä ja esimerkkejä, jotta erot luokkien välillä olisi selviä.

10 Luku Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 10

Vähäistä työnjohtotehtävää täytyy täsmentää. Jatkossa varmaankin kaikki luvasta vapautettavat alle 30m² rakennukset ja alle 50m² katokset pitäisi voida tulkita vähäisiksi, koska sellaisia voi jatkossa lain mukaan rakentaa vapaasti, niin miksi sitten luvalla rakennettaessa ne vaatisivat suunnittelulta jotakin erityistä. Vähäinen työnjohtotehtävä on luvasta vapautettu kohde. Perustelumuistiossa vähäiseksi katsotaan pieni talousrakennus, jossa ei ole tulisijaa eikä lämmitysjärjestelmää. Jatkossa kuitenkin niitä saa rakentaa ilman lupaa, niin tässä on ilmeinen ristiriita, koska ihmiset niitä kuitenkin jatkossa omatoimisesti tekevät. Sitten kun rakennetaan jotain hiukan isompaa ja luvalla tulevaa, esim 35m² autosuojaa, niin silloin rakentaminen on tavanomaista ja siihen edellytetään ns rakennusmestarin tason työnjohtajaa. Se olisi selkeämpää.

Perustelumuistiossa mainitaan tavanomaisessa luokassa, että työnjohto on tavanomaista, kun se on työ ja SUUNNITTELUmenetelmiltään tavanomainen. Rakennesuunnittelussa vaativa on yli 300m², mutta työnjohdossa yli 500m², joten tuossa on pieni ristiriita, jos todetaan kuten tuossa edellä on todettu.

Täällä työnjohto-osiossa on laitettu perustelumuistioon paremmin esimerkkejä vaativuusluokkiin kuin suunnittelussa, mikä on hyvä asia.

Perustelumuistion 41 §, milloin rakennus on erittäin korkea. Kerroslukumäärä tai metrimäärä. Poikkeuksellisen korkeaan on mainittu 16 kerrosta.

11 Luku Kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 11

-

12 Luku Iv-työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 12

-

13 Luku Suunnittelutehtävässä edellytettävä koulutus

Kommentit lukuun 13

-

14 Luku Voimaantulo

Kommentit pykälään 55 Voimaantulo

-

LIITTEET

Kommentit liitteeseen 1, Koulutusvaatimukset rakennussuunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 2, Koulutusvaatimukset kantavien rakenteiden suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 3, Koulutusvaatimukset pohjarakenteiden suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 4, Koulutusvaatimukset kalliorakenteiden suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 5, Koulutusvaatimukset ilmanvaihdon suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 6, Koulutusvaatimukset kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 7, Rakennusfysikaalisten suunnittelutehtävien koulutusvaatimukset

-

Kommentit liitteeseen 8, Koulutusvaatimukset kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 9, Koulutusvaatimukset akustiikan suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 10, Koulutusvaatimukset maisemarakennussuunnittelutehtävissä

Suunnitteluhortonomi AMK – myös vanha tutkinto (ei AMK) on hyväksyttävissä.

Asetusta täydentävä ohje olisi syytä laatia, jossa yhdistetään suunnittelutehtävän koulutus ja kokemusvaateet.

Kommentit liitteeseen 11, Koulutusvaatimukset vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävissä

-
Kommentit liitteeseen 12, Koulutusvaatimukset kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävissä

-
Kommentit liitteeseen 13, Koulutusvaatimukset iv-työnjohtajan työnjohtotehtävissä

PERUSTELUMUISTIO

Pitäisikö puu-, betoni- ja teräsrakenteille olla sama vaativuus vai onko puurakentamista tarpeen säädellä tiukemmin?

Puurakentamista pitää säädellä tiukemmin edelleen kuten tähänkin asti. Kohteet ovat teknisiltä ratkaisuiltaan usein paljon yksilöllisempiä, kuin esimerkiksi vastaavan kokoinen betonirakennus, johon löytyy kaikki valmiit tekniset ratkaisut suoraan ns kirjasta. Liitoskehitystä joudutaan tekemään jatkuvasti ja eri valmistajilla on yksilöllisiä ratkaisuja. Jänneväleihin olisi syytä miettiä materiaalikohtaisia rajoja, koska on eroja on huomattavasti siinä, mihin milläkin päästään ns tavanomaisella tavalla ja milloin se muuttuu vaativammaksi. Suunnittelijoiden ja työnjohdon kokemus ei yleisesti riitä alalla vielä, koska vain harva on päässyt puusta tekemään mitään merkittävää, joten koulutukseen on panostettava, kunnes puurakentaminen yleistyy lähellekään samaa tasoa betonin ja teräksen kanssa isossa rakentamisessa.

Mitä konkreettisia esimerkkejä ehdottaisitte perustelumuiستion seuraaviin kohtiin:

19 § Erittäin vaativa ilmanvaihdon suunnittelutehtävä

24 § Erittäin vaativa kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävä

32 § Erittäin vaativa akustiikan suunnittelutehtävä

41 § vastaavan työnjohtajan erittäin vaativa työnjohtotehtävä

41 § vastaavan työnjohtajan erittäin vaativa työnjohtotehtävä:

Tarvitaan määrittely erittäin korkealle rakennukselle. Kerrosluku ja metrimäärä. TOPTEN rakennesuunnittelun vaativa+ luokasta voisi ottaa asioita:

☒ 9-15 kerrosta (*)

asuinrakennukset/betoni

☒ 9-12 kerrosta (*)

muut betonirakennukset ja teräs

(*) kellarikerrokset

mukaan lukien

☒ 5-8 kerrosta,

puukerrostalo

(+kellarikerrokset)

Huom:

Jännevälin ja

korkeuden

merkitys.

☒ Pienet rautatie-asemat, ei

muuta merkittävää liiketäi palvelutilaa

☒ Suuret liike- ja

palvelukeskukset

☒ Suuret koulukeskukset

☒ Jänneväli 15-25 metriä, paikalla

valmistetut rakenneosat tai

☒ Jänneväli 18-25 metriä, tehdasvalmisteiset

rakenneosat tai

☒ Normaali jännitetty rakenne, esim.

jälkijännitetty taso (pysäköintitaso)

☒ Vesitiiviit rakenteet; vedenpaine

korkeintaan 4 m tai korkeintaan

1 kerros tai

☒ Runkomelu tai tärinä (esim.

junarata)

Muut kommentit perustelumuistioon

Esimerkkejä lisää joka aihealueeseen, jotta tulkinat saadaan yhtenäisemmiksi! Nykyisissä TOPTEN tulkinnoissa on hyviä raja-arvoja ja esimerkkejä useimpiin aihealueisiin.

Se on kentän kannalta harmillista, kun kokemus ja koulutus löytyy jatkossa eri paikasta, niin tieto hajaantuu ja muuttuu epäselvemmäksi.

Salminen Anssi
Lahden rakennusvalvonta